
Meddelandeblad

Mottagare: Nämnder och verksamheter i kommuner med ansvar för vård och omsorg om äldre och personer med funktionshinder: förtroendevalda, förvaltningschefer, medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) och avdelnings- och enhetschefer

mars 2007

Verksamhetsansvariga i enskild verksamhet med ansvar för vård och omsorg om äldre och personer med funktionshinder

Tillsynsmyndigheter: länsstyrelser, Socialstyrelsens regionala tillsynsenheter

Trygghetslarmens funktion och säkerhet kan påverkas negativt av ny teknik inom teleområdet

Under hösten 2006 har Socialstyrelsen genom bl.a. länsstyrelserna uppmärksammat på att funktionen och säkerheten hos trygghetslarm inom äldre- och handikappomsorgen kan påverkas av ny teknik inom teleområdet. Då det är mycket viktigt, i vissa fall avgörande för liv och hälsa, att trygghetslarm fungerar som avsett går Socialstyrelsen ut med denna information till i första hand kommuner och enskilda verksamheter inom vård och omsorg om äldre och personer med funktionshinder.

Som exempel på situationer som kan innebära problem kan följande nämnas:

- Trygghetslarm fungerar inte tillsammans med alla teleoperatörer. Byte av teleoperatör kan innebära att larmet upphör att fungera.
- Om larminnehavaren väljer att skaffa en utrustning som vid varje tidpunkt väljer den billigaste teleoperatören fungerar larmet i de flesta fall inte.
- Om telefonen är kopplad till Internet (det som ofta benämns bredbandstelefon eller IP-telefon) fungerar trygghetslarmen i de flesta fall inte med en tillräcklig säkerhet.
- Nybyggda hus kan sakna den typ av telefonledningar (kopparledningar) som är en förutsättning för att vissa trygghetslarm ska kunna installeras. I dessa hus används en IP-baserad teknik för att tillhandahålla telefoni-tjänster och bredband, jfr punkten ovan.
- Bärbara telefoner kan störa trygghetslarm. Om basenheten för en bärbar telefon placeras intill trygghetslarmets basenhet kan den slås ut och larmsignalen nå

inte larmmottagaren. Det finns också risk för att GSM-apparater, trådlösa hörlurar och annan teknisk utrustning kan påverka trygghetslarmets funktion.

- Om larminnehavaren samtidigt har flera typer av larm kan dessa störa varandra. Det kan t.ex. gälla om den enskilde både har ett trygghetslarm och ett annat larm som går till hemsjukvården.
- Om telefonjacken i bostaden är parallellkopplade saknas ett huvudjack där larmet bör vara inkopplat. Det innebär att om den enskilde är uppkopplad mot Internet med ett modem så kan han eller hon inte larma eftersom modemmet inte kopplar ner och släpper fram larmet.
- TeliaSonera byter för en del av sina abonnenter ut kopparanslutningarna till telenätet mot en anslutning med fast mobilteknik, där GSM-nätet används för att nå den sista biten fram till kunden. Det är viktigt att kontrollera att den typ av trygghetslarm som används fungerar även vid en sådan anslutning.

Uppräkningen ger enbart några exempel och är inte uttömmande. Om och i så fall hur funktion och säkerhet påverkas varierar mellan olika tekniska lösningar och kombinationer av sådana. Det är därmed inte möjligt att ge enkla besked om vad som fungerar eller vilka lösningar som kan medföra att larmet störs eller sätts ur funktion.

Enligt 3 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453) och 6 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade ska insatser enligt respektive lag vara av god kvalitet. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för kvalitet i verksamheten enligt SoL, LVU, LVM och LSS (SOSFS 2006:11) finns kompletterande bestämmelser.

Det är viktigt att alla som på olika sätt arbetar med trygghetslarm är medvetna om att trygghetslarmens funktion och säkerhet kan påverkas negativt av ny teknik inom teleområdet. Det kan gälla vid upphandling av larm och senare i processen när man hanterar larmen. Det är av stor vikt att personalen kontrollerar att trygghetslarmet fungerar hos den enskilde både vid installation och fortlöpande under tiden den enskilde har ett larm. Information om vad som kan påverka funktionen hos ett trygghetslarm behöver ges dels till anställda och andra verksamma inom äldre- och handikappomsorgen, dels till den enskilde och närstående. Informationen kan vara både skriftlig och muntlig. Det är viktigt att behovet av skriftlig information hemma hos den enskilde särskilt uppmärksammas.